

Till riksdagens Jordbruksdelegation

Finlands svenska 4H (Fs4H) är en del av en nationell och internationell förebyggande rörelse som främjar barn och ungas välmående, utveckling och lärande. Fs4H är en modern, lyhörd och nätverksskapande barn- och ungdomsorganisation med målgruppen 6 till under 29 år enligt ungdomslagen. Verksamheten når barn och unga i kommunerna i hela det svenskspråkiga och tvåspråkiga kustområdet i Finland. Förbundet har 18 medlemsföreningar runt om i Svenskfinland och på Åland. 4H-verksamhet bedrivs i de flesta svenskspråkiga kommunerna i landet. Ett särdrag är att 4H-föreningarna har fast anställd personal. Inom lokalföreningarna finns över 4 000 aktiva barn och unga som medlemmar och över 12 000 deltar i verksamhet kontinuerligt. Verksamheten berör årligen cirka 25 000 personer på svenska.

Tillsammans når Fs4H och vår finskspråkiga systerorganisation Suomen 4H-liitto unga finländare genom 200 lokala 4H-föreningar på fastlandet. Således är vi nationellt en av de mest betydande aktörerna inom ungdomsarbete och främjar en meningsfull hobby för tiotusentals finländska familjer.

4H-verksamheten vilar på pedagogiken lära genom att göra, en inkörsport till det livslånga lärandet. 4H är en bred hobby för barn och unga. Genom verksamhetsmodellen Tre steg till arbetslivet lotsas barn från klubbverksamhet med låg tröskel till ungas kurser och arbetslivsfärdigheter till sysselsättning inom och via organisationen eller som 4H företagare. Deltagare i 4H:s verksamhet får förståelse för landsbygdsnäringsarna, arbetslivsfärdigheter och insikter i entreprenörskap. 4H:s verksamhet är för många unga den första arbetserfarenheten och ger en god grund för det fortsatta arbetslivet och den personliga utvecklingen. 4H bidrar således genom sin verksamhet att fostra till aktivt medborgarskap, minska marginalisering och höja landets sysselsättningsgrad.

Skogen, jorden och havet finns i fokus. Matfostran, skogsfostran och förståelse för livsmedlen och deras väg från jord till bord fostrar till ett hållbarhetstänk. Deltagarna i 4H:s verksamhet är morgondagens entreprenörer och bidrar till att hålla hela landet levande samt har även en roll i landets självförsörjning jämte beredskap. Organisationen har en tydlig och viktig roll inom livskraftig landsbygdsutveckling, främjar livsmedelsbranschens förändringsförmåga och fungerar även som brobyggare mellan landsbygden, skärgården och städerna, likväl mellan fria bildningen och formella utbildningen. Deltagandet i 4H-verksamheten fungerar likväl som en inkörsport till naturbruksutbildningarna och säkrar framtidens arbetskraft.

Vikten av möjlighet till lärande och kvalitativ hobbyverksamhet såsom 4H på den egna orten, som ger unga arbetslivsfärdigheter, validerade landsbygdskunskaper samt möjlighet till ungas sysselsättning lokalt – tryggar landsbygdens och skärgårdens livskraft i enlighet med beredningen av nationella landsbygdsvisionen och nationella livsmedelsstrategin.

Via 4H-företagandet tillgodoser 4H-organisationerna ungas efterfråga på att sysselsätta sig själva, producera lokala tjänster och produkter som i sin tur ger positiva effekter i lokalsamhället. Flertal av 4H-unga har beröringsyta till primärproduktionen inom jord- och skogsbruk, vilket basar vägen för framtida generationsväxling, självförsörjning och landsbygdsentreprenörer. Det är centralt att unga ges möjlighet till delaktighet på egna villkor och pröva på olika sätt att utveckla sin egen kompetens och sin närmiljö.

Barn – och ungdomsverksamheten inom tredje sektorn är en central del av lokal samhällsaktivitet, beredskap och sysselsättning av unga. Ungas möjlighet till olika former av delaktighet lokalt är en förutsättning för såväl inre som yttre styrka med relevans idag och i framtiden.

4H är en viktig samarbetsaktör för kommunerna i hela Finland. 4H-föreningarnas personal är resurser inom allt från Finlandsmodellen till ungas sysselsättning och olika former av förebyggande ungdomsarbete. Grundprinciperna i verksamheten har ledord som hållbart lärande och välmående. En fungerande 4H-verksamhet lokalt är en resurs för samhället och kompletterar den kommunala verksamheten samt bidrar till att uppfylla målsättningarna i välfärdsplanerna.

När det ekonomiska läget är utmanande för både kommuner och familjer blir 4H:s roll allt viktigare. Med en landsomfattande inkluderande 4H-verksamhet motverkas utanförskap, instegströskeln är låg och verksamheten förmånlig att delta i jämförelse med många andra fritidsaktiviteter. Samtidigt ställer den avsmalnande ekonomin större krav på centralorganisationerna, behovet av utvecklingsarbete, olika verktyg och stödfunktioner ökar. 4H-föreningarnas fokus bör och ska finnas på de lokala barnen och ungdomarna jämte deras hållbara lärande för ett aktivt medborgarskap. Vi stöder tusentals barn och ungas uppväxt så, att var och en kan hitta sin plats i samhället.

För att fortsätta upprätthålla en kvalitativ, bred 4H-verksamhet med de unga finländarnas välmående och utveckling som fokusområde krävs ett hållbart understöd. Det bidrag som tilldelas 4H-rörelsen ger effekter såväl nationellt, regionalt som lokalt i hela Finland. Detta genom kompetensförsörjning och utvecklingsarbete nationellt, men även som direkt stöd till de lokala 4H-föreningarna och deras personal i arbetet. Genom att bevara den lokala 4H-verksamheten är det möjligt att även i fortsättningen säkra en mångsidig ungdomsverksamhet i ett förändrat kommunfält.

I det budgetförslag 2026 som föreligger finns föreslaget en minskning av det nationella stödet för 4H-verksamhet (moment 30.10.55). För att fortsättningsvis kunna bedriva en kvalitativ och livskraftig verksamhet anser vi att statsunderstödet för 2026 bör bibehållas på minst samma nivå som 2025. Det finns en pågående kostnadsökning i samhället, likaså finns stora utmaningar i kommunernas ekonomi vilket kan påverka de lokala 4H-föreningarna negativt. En minskning av anslagen får direkt utfall i minskad verksamhet lokalt för barn och unga, snarare borde en indexjustering av medlen enligt rådande kostnadsnivåer ske.

Finlands svenska 4H är en del av SLF r.f (Svenska Lantbrukssällskapens Förbund) tillsammans med landsbygdsrådgivningen jämte Svenskfinlands Byar. Dessa tre verksamhetsområden kompletterar varandra och inom organisationen finns en helhetssyn på den finlandssvenska landsbygden och kustområdena. Därav är det av största vikt att även rådgivningsverksamhetens och byautvecklingens medel bibehålls nationellt.

Helsingfors 7.11.2025

Finlands svenska 4H

Jonas Rönnqvist

Verksamhetsledare för Finlands svenska 4H